

Liberalizácia poľnohospodárskeho obchodu medzi Európskou úniou a Slovenskou republikou

Prvé kolo rokovaní o liberalizácii obchodu s poľnohospodárskymi komoditami sa ukončilo v roku 2000. Výsledkom týchto rokovaní bolo zavedenie systému „dvojitaj nuly“ pre niektoré vybrané komodity v rámci stanovenej kvóty - tak pri dovoze, ako aj pri vývoze; odstránenie cla pre vybrané položky - tak na strane EÚ, ako aj SR a boli tiež dohodnuté preferenčné colné sadzby.

V prvom kole bol liberalizovaný obchod s menej a stredne citlivými komoditami a druhé kolo rokovaní bolo zamerané na prehĺbenie procesu liberalizácie v tých sektoroch poľnohospodárstva, ktoré boli doteraz z procesu liberalizácie vylúčené alebo sa liberalizovali len čiastočne.

Dohody tzv. „dvojitaj nuly“

Poľnohospodárske produkty boli rozdelené do troch skupín:

Zoznam 1: zahŕňa najmenej citlivé produkty (definované ako produkty z krajín SVE podliehajúce dovoznému clu EÚ menej ako 10%, ako aj produkty dovážané z EÚ, ktoré nezahŕňa domáca produkcia krajín SVE). Pre tieto produkty bola schválená okamžitá úplná liberalizácia obchodu v neobmedzených množstvách. Do tejto kategórie spadajú produkty ako citrusové ovocie a olivový olej.

Zoznam 2: zahŕňa produkty podliehajúce tzv. systému „dvojitaj nuly“. Ide o recipročnú elimináciu vývozných dotácií a dovozných ciel v rámci colných kvót. Pôvodná úroveň colnej kvóty bola stanovená na úrovniach zodpovedajúcich obchodu realizovanému v priebehu posledných troch rokov. Pri každej komodite bolo bilaterálne dohodnuté každoročné percentuálne zvyšovanie kvót. Na základe požiadaviek krajín SVE bolo dohodnuté, že systém „dvojitaj nuly“ sa bude najskôr týkať len tých produktov, kde EÚ neuplatňuje významnú trhovú podporu. Medzi také produkty bolo zahrnuté bravčové a hydinové mäso, syry a niektoré druhy ovocia a zeleniny. Zároveň sa však obe strany dohodli, že budú pokračovať v rokovaní o budúcom možnom uplatnení systému „dvojitaj nuly“ aj u produktov s vyššou podporou.

Zoznam 3: zahŕňa obmedzený počet produktov, kde si strany vymenili koncesie ad hoc.

Dátum uzavretia rokovaní		Produkty, pre ktoré bol schválený systém „dvojitaj nuly“						
		Brav. mäso	Hydin. mäso	Vajcia	Syry	Rajčiny	Sprac. rajčiny	Jablká
Estónsko	22. 11. 1999	x	x	x	x			x
Maďarsko	14. 4. 2000	x	x		x			
Česká republika	4. 5. 2000	x	x		x			
Slovenská republika	4. 5. 2000	x	x		x	x	x	
Lotyšsko	8. 5. 2000	x	x		x	x	x	x
Bulharsko	18. 5. 2000	x			x	x	x	x
Slovinsko	22. 5. 2000							
Rumunsko	26. 5. 2000		x		x			
Litva	5. 6. 2000	x	x	x	x	x		x

Poznámky: Situácia s Estónskom bola ojedinelá v tom, že EÚ už profitovala z preferenčných systémov voľného obchodu na všetky svoje poľnohospodárske vývozy do Estónska. V prípade Litvy obe strany schválili, že uplatnenie koncesii nevstúpi do platnosti do 1 januára 2001.

Zhodnotenie vplyvu dohôd podľa jednotlivých krajín (v tis. €)						
	Vývoz z krajín SVE do EÚ			Vývoz z EÚ do krajín SVE		
	Celková hodnota (priemer r. 1996-98)	% bezcolného obchodu		Celková hodnota (priemer r. 1996-98)	% bezcolného obchodu	
		pred 1. 7. 2000	po 1. 7. 2000		pred 1. 7. 2000	po 1. 7. 2000
Bulharsko	214,7	30,8	66,4	141,8	0	51,1
Česká rep.	236,0	41,7	54,0	776,4	18,5	28,6
Estónsko	28,9	14,5	85,3	229,6	100,0	100,0
Maďarsko	963,1	37,0	83,1	386,1	26,2	62,3
Lotyšsko	17,1	30,7	76,1	175,6	2,5	24,2
Litva	66,4	51,5	81,7	213,0	0	8,6
Rumunsko	138,4	34,2	84,9	251,1	1,6	17,4
Slovensko	66,6	47,0	71,6	222,2	24,8	39,4
Slovinsko	55,3	17,1	73,2	333,5	0	16,9
Celkom	1 786,5	36,5	76,6	2 729,1	19,7	37,1

Zdroj: Európska komisia

Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo

Samova 9, 950 10, Nitra, www.uvtip.p.sk
 informačné stredisko pre Európsku úniu
 www.uvtip.sk/iseu, email iseu@uvtip.sk, Tel.: 037/6510 032

február 2003

Celkové zhodnotenie dopadu dohôd (v tis. €)		
	Dovoz do EÚ	Vývoz z EÚ
Existujúca situácia pred dohodami		
Celkový obchod	38 042 203	46 689 591
Poľnohospodársky obchod	1 786 496	2 729 107
- oslobodené od cla	652 634	538 103
- ako % z poľnohosp. obchodu	36,5	19,7
Rokovania o liberalizácii		
Zoznam 1 (necitlivé komodity)	219 846	307 592
Zoznam 2 („dvojitá nula“)	352 395	118 996
Zoznam 3 (dodatočné požiadavky)	180 591	78 690
Celková nová liberalizácia	752 832	505 278
- ako % z poľnohosp. obchodu	42,1	18,5
Nový súčet - oslobodené od cla	1 367 817	1 013 020
- ako % z poľnohosp. obchodu	76,6	37,1
Zdroj: Európska komisia		

Dohody o tzv. „Double Profit“

Expertné rokovania druhého kola tzv. „Double Profit“ s Komisiou EÚ boli otvorené v januári 2002 a ukončené 30. apríla 2002 zápisom z rokovania. V zápise sa obe strany dohodli na uplatňovaní rozšírených koncesných listín v oblasti poľnohospodárskych výrobkov od 1. 1. 2003. Výsledky rokovaní prvého i druhého kola sa mali stať súčasťou Dodatočného protokolu k Európskej dohode o pridružení SR k Európskemu spoločenstvu.

Expertné rokovania o liberalizácii obchodu v rámci „Double Profit“ boli zamerané na citlivejšie komodity agrárneho sektoru ako sú obilniny, mliečne výrobky, hovädzie mäso atď. Súbežne s druhým kolom rokovaní o liberalizácii obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami bola prerokovávaná aj dohoda o obchode s vínom a tiež Dohoda o vzájomnom uznávaní, kontrole a ochrane značiek vína, liehovín a aromatizovaných vínnych nápojov.

Koncom roku 2002 Európska komisia prijala návrh dodatočného protokolu k Európskej dohode medzi EÚ a jej členskými krajinami na jednej strane a Slovenskou republikou na strane druhej. Tento protokol zjednocuje všetky existujúce preferencie v rámci poľnohospodárskeho obchodu medzi stranami, vrátane liberalizácie obchodu na základe tzv. systému „Double Profit“.

Na základe tejto dohody so Slovenskom sa očakáva nárast vzájomného preferenčného obchodu v hodnote 60 mil. €. Recipročná úplná liberalizácia obchodu sa týka celej škály produktov, vrátane melasy, ovocia a zeleniny, medu, ovocných džúsov a ovčieho mäsa. Nové bezcolné kvóty budú zavedené pre obilniny, hovädzie mäso, víno a mliečne produkty.

EÚ získa bezcolný prístup na slovenský trh pre vývoz ryže a olivového oleja. Na pšenicu, kukuricu a jačmeň boli poskytnuté vysoké colné kvóty so súčasťou povinnosťou oboch strán odstrániť exportné dotácie v týchto odvetviach.

Hlavné bezcolné kvóty na základe dohody „Double Profit“ medzi EÚ a SR (v tonách)		
Kvóty pre slovenský vývoz do EÚ		
	Množstvo v r. 2002/2003	Množstvo v r. 2003/2004
Pšenica	50 000	100 000
Kukurica	35 000	70 000
Jačmeň	16 000	15 000
Slad	18 125	18 125
Ovčie mäso	neobmedzené	neobmedzené
Hovädzie mäso	3 500	3 500
Bravčové mäso	2 800	3 000
Syry	2 930	3 000
Hrozno, čerešne, broskyne, slivky, bobuľoviny, melasa, atď.	neobmedzené	neobmedzené
Kvóty pre vývoz EÚ do Slovenskej republiky		
	Množstvo v r. 2002/2003	Množstvo v r. 2003/2004
Pšenica	15 000	30 000
Kukurica	5 350	10 000
Jačmeň	15 000	30 000
Ryža, skoré zemiaky, ovčie mäso, melasa atď.	neobmedzené	neobmedzené
Jablká	7 500	15 000
Rajčiny	2 600	2 900
Zdroj: Európska komisia		

Zdroj: Agra Food East Europe č. 214 (júl 2000), č. 244 (január 2003); http://www.mpsr.sk/slovak/dok/lib_eu.htm